

DEVLET MEMURLARI İÇİN TAMAMLAYICI EMEKLİLİK SİSTEMİ ÖNERİSİ

PROPOSAL FOR COMPLEMENTARY PENSION SYSTEM FOR CIVIL SERVANTS

Ömer Ayhan AÇMAZ*

ÖZET

Devlet memurlarının emeklilik dönemine geçişleriyle birlikte kendilerine bağlanan emekli aylıkları aktif görevdeyken almakta oldukları maaşlara kıyasla oldukça düşük seviyede olması sebebiyle alışkın oldukları hayat standartlarını kaybetmektedirler. Memurların emekli aylık seviyelerinin düşük olmasının nedeni görevde iken almakta oldukları aylık kalemlerinin hepsinden prim alınmamasıdır. Ayrıca bu prime esas olmayan kazançlardan damga vergisi dışında hiçbir vergi kesintisi de yapılmamaktadır. Damga vergisi hariç herhangi bir kesintiye tabi olmayan memur maaş kalemlerinden belirli oranlarda prim kesintisi yapılmak suretiyle devlet memurlarına emeklilik dönemlerinde ek bir gelir ya da toplu para ödemesi sağlanabilir. Devlet memurlarının prime esas olmayan kazançlarından elde edilecek prim gelirlerinin nasıl ve kim tarafından (devlet veya özel sektör) değerlendirileceği ve devlet memurlarına emeklilik tarihlerinde yapılacak ödemelerin hangi prensiplerle göre olacağı konuları önem arz etmektedir. Bu çalışmada devlet memurları için kurulacak olası bir tamamlayıcı emeklilik sistemine yönelik öneriler sunulmuş ve tartışmaya açılmıştır. Çalışmada ayrıca genel sosyal güvenlik sistemine ek olarak memur ve diğer kamu çalışanlarına yönelik tamamlayıcı emeklilik sistemi olan bazı ülkeler de incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tamamlayıcı emeklilik sistemi, devlet memurları aylık bağlama sistemi, belirlenmiş katkı esaslı aylık bağlama sistemi, belirlenmiş fayda esaslı aylık bağlama sistemi, devlet memurlarının prime esas olan ve olmayan kazançları.

1 Sosyal Güvenlik Uzmanı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Aktüerya ve Fon Yönetimi Daire Başkanlığı, Ziyabey Cad. No: 6 Ankara, eposta: oacmaz@sgk.gov.tr Tel: 0 312 207 8701

ABSTRACT

Along with the transition to retirement of civil servants due to quite low level of the pension payments compared to their wage when they were in office, they lose their familiar life standards. The reason of low amount pension payment to civil servants is all their wage components when they are in office aren't pensionable and also there is no tax deduction on non-pensionable wage components except stamp duty. An additional pension income or lump sum payment can be provided to civil servants by making premium cuts with certain rates from their wage components not subject to any deduction except for stamp duty. The topics are important that how and who (state or private sector) evaluate the premium income will be obtained from civil servants wage components not subject to deduction and according to which principles of payments will be made at the retirement date of civil servants. In this paper it is presented proposals and opened to discussion for a possible supplementary pension system for civil servants to be established. It is also examined that some countries which have complementary pension system in addition to general social security system for civil servants or state workers.

Keywords: Complementary pension system, pension system for civil servants, define contribution based pension system, define benefit based pension system, civil servants' wage components which are pensionable and non-pensionable.

GİRİŞ

Bu çalışma memur sendikalarının 2014 – 2015 yıllarını kapsayan toplu sözleşme görüşmelerinde hükümetten talep ettikleri maddelerden biri olan memur maaşını oluşturan bütün kalemler ile ek ödeme, döner sermaye, ek ders, fazla mesai, ikramiye gibi tüm ödemelerin emekli keseneğine dahil edilerek, emekli olacak memurların emekli aylık seviyelerinin artırılması hususuna yönelik yapılmıştır. Çalışmanın amacı yabancı ülke uygulamalarının da incelenerek Türkiye'de memurlar için mevcut sisteme ek bir mali yük getirmeyecek şekilde tasarlanmış ayrı bir tamamlayıcı emeklilik sisteminin kurulmasıdır.

Mevcut sistemde 1 Ekim 2008 öncesi devlet memuru olarak görev yapanlar için emekli keseneğine esas aylık, gösterge aylığı, ek gösterge aylığı, taban aylığı, kıdem aylığı ve ek gösterge rakamlarına göre

hesaplanan tazminat tutarlarından oluşmakta iken ilk defa söz konusu tarihten sonra devlet memuru olarak işe başlayanlar için sayılan aylık kalemlerine ilave olarak makam, temsil ve görev tazminatları ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152'nci maddesi uyarınca ödenen tazminatlar dahil edilmiştir. Kariyer uzmanı ve üzerindeki kadrolar için geçerli olan görev aylığı ücret ve tazminat tutarları olmak üzere iki kalemden oluşmaktadır. Görev aylıklarının tazminat tutarına karşılık gelen kısmı sadece damga vergisine tabi olup bunun dışında hiçbir şekilde prim ve vergiye tabi değildir. Damga vergisi çıktıktan sonra kalan tazminat tutarı görev aylıklarının yaklaşık %41 – 44'ü seviyelerindedir. Sayılan kadroların dışındaki devlet memurlarının görev aylıkları gösterge aylığı, ek gösterge aylığı, taban aylığı, kıdem aylığı, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152'nci maddesi uyarınca ödenen tazminatlar, ek ödeme ve yan ödemelerden oluşmaktadır. Sayılan görev aylığı kalemlerinden ek ödeme tutarı damga vergisi çıktıktan sonra görev aylığının yaklaşık %35 - 38'ini oluşturmakta olup, memura yapılan bu ödemeden, tıpkı tazminat tutarında olduğu gibi, emeklilik için prim kesintisi yapılmamaktadır.

Tablo 1: Damga Vergisi Çıktıktan Sonra Tazminat ve Ek Ödeme Tutarlarının Çeşitli Statüdeki Memurların Görev Aylıklarına Oranları

Ekim 2008 Öncesi	Memur	Şube Müdürü	Kariyer Uzmanı	Genel Müdür
	%36	%38	%41	%42
Ekim 2008 Sonrası	%35	%38	%42	%44

Kaynak: Yazarın kendi hesaplamaları.

Anlaşılabacağı gibi üzerinden gelir vergisi ve sigorta primi alınmayan ek ödeme ve tazminatlar görev aylıklarının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Bahsi geçen parametreler kullanılarak bağlanan emekli aylıkları görev aylıklarının oldukça altında kalmaktadır. Örneğin 30 yıl hizmeti bulunan birinci derecenin dördüncü kademesinden emekli olmuş bir memura bağlanan emekli aylığı görev aylığının yaklaşık %74'ü iken söz konusu oran yine 30 yıl hizmeti bulunan bir şube müdürü, kariyer uzmanı ve genel müdür için sırasıyla yaklaşık %50, %59 ve %65 seviyelerine inmektedir. Bu oranlar ilk defa 1 Ekim 2008'den sonra işe başlamış devlet memurları için daha düşük seviyelerde olup 30 yıl hizmeti bulunan bir memur, şube müdürü, kariyer uzmanı ve genel müdür için sırasıyla %60, %42, %51 ve % 52 seviyelerinde olacaktır.

Tablo 2: 2008 Öncesi ve Sonrası İlk Defa Memur Olarak İşe Başlamış Çeşitli Unvanlarda Emekli Olunması Durumunda Bağlanan Emekli Aylığının Görev Aylığına Oranları

Ekim 2008 Öncesi	Memur	Şube Müdürü	Kariyer Uzmanı	Genel Müdür
	%74	%50	%59	%65
Ekim 2008 Sonrası	%60	%42	%51	%52

Kaynak: Yazarın kendi hesaplamaları.

Görüldüğü gibi statüsü ne olursa olsun devlet memurları emekli olduklarında ciddi gelir kaybına uğrayıp hayat standartlarını kaybetmektedirler. Bu probleme mevcut devlet memurları emeklilik sisteminin mali dengelerini bozmayacak şekilde kurgulanacak fonlama esasına dayanan ve ilgili devlet memurunun emeklilik döneminde kendisine söz konusu fonda biriken parası kadar ödeme yapmayı taahhüt edecek tamamlayıcı bir emeklilik sistemi ile çözüm getirilebilir. Önerilen tamamlayıcı emeklilik sisteminden yapılacak ödemeler, sistemin iştirakçilerinin görevde iken almakta oldukları aylıklarının prime esas olmayan bazı kalemlerinden prim kesinti yapılarak kendilerine emeklilik tarihlerinde mevcut sisteme göre alacakları yaşlılık aylıklarına ek olarak bir aylık bağlama ya da defaten toptan ödeme yapılması prensibine dayanmaktadır. Önerilen tamamlayıcı emeklilik sistemi kapsamında yapılacak ödemelerin finansmanının kariyer uzmanı ve üstü kadrolar için damga vergisi hariç hiçbir prim ve vergi kesintisine tabi olmayan tazminat tutarları üzerinden, kariyer uzmanı altı kadrolar için (şube müdürü, şef, VHKİ, memur gibi) yine damga vergisi dışında hiçbir prim ve vergi kesintisine tabi olmayan ek ödeme tutarları üzerinden belirli bir tamamlayıcı emeklilik prim oranı ile yapılacak kesintilerle sağlanması öngörülmektedir.

Memur sendikalarının asıl istekleri memurların prime tabi olmayan kazançların emeklilik keseneğine dahil edilerek mevcut sistemdeki gibi son memuriyet statüsü üzerinden kendilerine aylık bağlanmasına yöneliktir. Fakat böylesi bir durum zaten topladığı primlerden daha fazla aylık ödemeleri yapmak suretiyle açık veren mevcut sistemin daha fazla açık vermesine sebep olacaktır ve böylesi bir uygulamanın devletin ilgili birimleri tarafından (Hazine Müsteşarlığı, Maliye Bakanlığı, SGK gibi) destek görmeyeceği düşünülmektedir. Devlet memurları için önerilen tamamlayıcı emeklilik sisteminin fonlama esasına dayanması ve sistemden yapılacak ödemelerin ilgili iştirakçinin fonunda biriken

tutarları aşmayacak şekilde kurgulanmasının nedeni, kurulacak yeni tamamlayıcı emeklilik sistemi ile mevcut sistemdeki gibi bonkör ödemelerin yapılp açık veren ikinci bir emeklilik sisteminin oluşmasına mahal vermemektir.

Tamamlayıcı emeklilik sisteminin sadece devlet memurları için önerilmesinin nedeni ise devlet memurlarının ileride daha fazla aylık alabilmek için çalışma hayatları boyunca daha az gelire razı olduklarını sendikaları vasıtasıyla belirtmiş olmalarıdır. Diğer çalışanlarda (5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesi birinci fıkrasının a ve b bentlerine tabi çalışanlar) böylesi bir istek devletin veya işverenlerin kabul edebileceği şekilde dile getirilmemiştir. Başka bir deyişle ülkemizde tamamlayıcı emeklilik sisteminin kurulması tartışmalarının devlet memurları açısından olgunlaştığı düşünülmektedir. Türkiye’de tamamlayıcı emeklilik sistemlerine yönelik tartışmalar içeren birçok çalışma bulunmaktadır. Fakat bu çalışmada sadece devlet memurları açısından tamamlayıcı emeklilik sistemleri incelenmiş, yerli ve yabancı literatür taramasında da sadece bu husus dikkate alınmıştır.

1. Tanımlar

1.1. Belirlenmiş Fayda Esaslı Emeklilik Sistemi

Belirlenmiş fayda esaslı sisteminin üyelerine bağlanacak aylık, kişinin sisteme katkı yaparak geçirdiği hizmet süresine ve prime esas kazanç miktarına bağlıdır. Bu emeklilik sisteminde aylık hesabında kullanılan en önemli parametrelerden biri, çalışılan her bir yıl için belirlenen aylık bağlama oranıdır. Aylık bağlama oranı çalışılan her bir yıl sabit veya değişken olarak belirlenebilir. Diğer bir önemli parametre geçmişe yönelik kazançların emekli olunacak tarihe güncellenmesinde kullanılan güncelleme katsayısıdır. Tipik olarak kişinin hayatı boyunca elde ettiği kazançlar güncellenir fakat bazen kişinin hayatı boyunca elde ettiği kazançlar değil de sadece belli bir döneme ait kazançlar güncellenir (örneğin son 5 yıldaki kazançlar, çalışma hayatı boyunca elde edilen en iyi kazanç veya son kazanç gibi). Güncelleme katsayısı genelde kendi içinde bazı bileşenlerden oluşur. Bu bileşenler enflasyon, fiyatlardaki değişim ve hayat standartlarındaki değişimi simgeleyen GSYİH’de ki (Gayri Safi Yurt İçi Hasıla) değişim oranlarıdır. Geçmişteki kazançların güncellenmesinde kullanılan güncelleme katsayısı elde edilirken bahsedilen bileşenlerin biri ya da birkaçı kullanılır. Özetle, belirlenmiş fayda esaslı emeklilik sistemleri ücret parametresinin bir

fonksiyonudur. Güncellenmiş kazançlar belirlenmiş birikimli aylık bağlama oranı ile çarpılarak ilgili kişiye bağlanacak aylık miktarı hesaplanır [1]. Ülkemizdeki sosyal güvenlik sisteminden bağlanan aylıklar belirlenmiş fayda esasına dayanmaktadır.

1.2. Belirlenmiş Katkı Esaslı Emeklilik Sistemi

Belirlenmiş katkı esaslı emeklilik sisteminde her bir sistem üyesinin, sisteme yaptığı katkıların biriktirildiği ve finansal araçlar vasıtasıyla değerlendirildiği bir kişisel hesabı vardır. Biriken ve finansal araçlarla değerlendirilen paralar emeklilik zamanı gelen kişiye genelde aylık nadiren de toptan ödeme olarak geri verilir. Bu emeklilik sistemlerinde hesaplanan aylıklar, işçilerin ve işverenlerinin bireysel hesaplara yaptıkları katkıların ve bu katkıların finansal araçlar vasıtasıyla değerlendirilerek elde edilen yatırım karlarının toplam miktarına bağlıdır. Bireysel hesaplarda prim ve yatırım gelirleriyle birikmiş para, kişinin emekli olduktan sonraki hayatı boyunca kendisine veya hak sahiplerine ödenir. Aylık hesaplanırken hayatta kalma beklentisi ve uzun dönem faiz oranlarını göz önüne alan aktüeryal teknikler göz önüne bulundurulur [2]. Ülkemizdeki bireysel emeklilik sistemi belirlenmiş katkı esaslı emeklilik sistemine örnek olarak gösterilebilir.

1.3. Sanal Hesaplar Emeklilik Sistemi

Sanal hesaplar emeklilik sistemi belirlenmiş katkı esaslı emeklilik sistemiyle bazı ortak özelliklere sahiptir. Aylıkların kazancın bir fonksiyonu olarak hesaplandığı kamu emeklilik sistemlerinin değişik bir biçimidir. Sanal hesaplar emeklilik sisteminde de aynen belirlenmiş katkı esaslı emeklilik sisteminde olduğu gibi kişilerin sisteme yapmış olduğu katkılar kişisel hesaplara kaydedilir ve bu katkılar belirlenen bir faiz oranıyla değerlendirilir. Kişisel hesaplar ve kullanılan faiz oranları tamamen sanaldır yani kağıt üstündedir, gerçek hayatta mevcut değildir [1].

Bu sistemde kişilerin emeklilik zamanı geldiğinde, kişilerin emeklilik zamanındaki hayatta kalma beklentisi ve sanal faiz oranına dayanan bir formülasyonla kişilere emeklilik aylığı bağlanır. Sanal hesaplar emeklilik sistemi, aylık bağlama prensibinde belirlenmiş katkı esaslı emeklilik sistemi ile benzerlik gösterdiği için sanal belirlenmiş katkı esaslı emeklilik sistemi olarak da adlandırılır. Fakat sanal hesaplar emeklilik sisteminde sistem üyelerinin sanal hesaplarında biriken

paralar eş zamanlı emekli olan herkes için kullanıldığı için sanal hesaplar emeklilik sistemi belirlenmiş fayda esaslı emeklilik sistemiyle de benzerlik gösterir [3].

1.4. Puan Esaslı Emeklilik Sistemi

Puan esaslı emeklilik sisteminde kişiler çalışma hayatları boyunca emeklilik aylığı hesaplamasında kullanılacak puanlar kazanırlar. Kazanılan puanların miktarı, kişinin çalışma hayatındaki her yıl için kazançlarına veya sisteme yaptığı katkılara bağlıdır. Kişinin emeklilik zamanı geldiğinde, kişinin herhangi bir yıldaki kazancı veya sisteme yaptığı katkı, ilgili yıl için belirlenen emeklilik puanı maliyetine bölünerek kişinin o yılki emeklilik puanı bulunur. Daha sonra, elde edilen o yıla ait emeklilik puanı ilgili yıldaki 1 emeklilik puanına karşı gelen parasal miktarla çarpılarak o yıl için kişiye ödenecek yaşlılık aylığının parasal karşılığı bulunur. Her yıl için bulunan emeklilik faydasının parasal karşılıkları Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) veya gelişme hızı veya bunların ikisinden oluşmuş bir güncelleme formülü ile güncellenerek kişiye ödenecek yaşlılık aylığı tespit edilir [1].

2. Ülkemizde Devlet Memurlarına Yönelik Mevcut Emeklilik Sistemi

2.1. Ekim 2008 Öncesi İlk Defa Devlet Memuru Olanlar İçin Aylık Bağlama Sistemi

Ülkemizde ilk defa 1 Ekim 2008'den önce devlet memuru olarak atanmış kişilerin emekli aylıklarının ne şekilde hesaplanacağı 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 41 ve Ek 70'inci maddelerinde belirlenmiştir. 41'inci maddeye göre emekli aylıklarının hesaplanmasında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 43'üncü maddesinde yer alan gösterge tablosu ve Personel Kanunlarındaki ek göstergeler esas alınmaktadır.

Emekli aylıkları, tespit edilen gösterge ve ek gösterge rakamların her yıl Bütçe Kanununda belirlenen memur maaş katsayısı ile çarpılması sonunda bulunacak tutarın fiili ve itibari hizmet toplamı 25 yıl olanlara %75'i, 25 yıldan az olanlara her tam yıl için %1 eksiği, fazla olanlara da her tam yıl için %1 fazlası üzerinden bağlanmaktadır. Fiili ve itibari hizmet toplamındaki ay kesirleri tam ay sayılır. Yıl kesirlerinin her ayı için emekli aylığı bağlanmasına esas aylık tutarının %1'inin on ikide biri emekli aylığına ayrıca eklenir. Bağlanacak aylıkların toplamı, emekli ve adi malullük aylıklarında emekli aylığı bağlanmasına esas aylıklarının

%100'ünü geçmemektedir. Aylık hesabında kullanılan beş temel unsur gösterge aylığı, ek gösterge aylığı, taban aylığı, kıdem aylığı ve emeklilik tazminatıdır. İlgililerin makam, temsil ve görev tazminatına müstahak olmaları halinde bu tazminatlar hesap edilen aylıklara ayrıca ilave edilmektedir.

Gösterge aylığı 657 sayılı Kanununun 43 üncü maddesinde bütün sınıflar itibariyle her derece ve kademe için tespit edilmiş gösterge rakamları ile memur maaş katsayısının (MMK) çarpımını, ek gösterge aylığı iştirakçilerin, hizmet sınıfları, görev türleri ve aylık aldıkları dereceleri dikkate alınarak ayrıca belirlenen gösterge rakamları ile MMK'nin çarpımını, taban aylığı 30.06.1989 tarih ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile ihdas edilmiş olup, 1000 gösterge rakamı ile bu rakam ait tespit edilen katsayının çarpımı sonucu bulunan tutarı ifade etmektedir. Kıdem Aylığı kazanılmış hak aylığının hesabında değerlendirilen, her yıl için (25 yılı geçmemek üzere) 20 gösterge rakamının MMK ile çarpımı sonucunda bulunan miktardır. Tazminat aylığı ise en yüksek devlet memuru (Başbakanlık Müsteşarı) aylığının ek gösterge dahil brüt tutarının ek göstergelere bağlı olarak Ek 70 inci maddede belirtilen yüzde oranları tutarıdır.

Örnek

25 yıl 5 ay 14 gün hizmet müddeti ve 25 yıl kıdemi bulunan, 1'inci derecenin 4'üncü kademesi intibak ve 2200 ek göstergesi itibarıyla emekliye sevk edilip, 01.02.2015 tarihinde göreviyle ilişkisi kesilen bir memura,

15.02.2015 tarihinden itibaren;

Aylık Göstergesi	: 1500	x 0,079095	= 118,64
Ek Gösterge	: 2200	x 0,079095	= 174,01
Taban Aylığı	: 1000	x 1,23858	= 1.238,58
Kıdem Aylığı	: 20 x 25	x 0,079095	= 39,55
Tazminat Aylığı	: 9500	x 0,079095 x %70	= 525,98
Toplam	:		2.096,76

olmak üzere bağlanacak emekli Aylığı, $2.096,76 \times \%75,5 = 1.583,05$ TL olarak hesaplanır. Burada 0,079095 ve 1,23858 terimleri 2014 – 2015 memur maaş zamlarını belirleyen toplu sözleşme mutabakat metnindeki memur maaş ve taban aylık katsayılarıdır.

Bu kişiye verilecek emeklilik ikramiyesi aylık bağlama oranı uygulanmamış aylık tutarının hizmet süresinin tam yıl kısmı ile çarpılmak suretiyle bulunacak miktardır. İkramiye verilmesine esas hizmet yılı hiçbir suretle 30 yılı geçmemektedir. Bu bilgiler ışığında söz konusu kişinin ikramiyesi $2.096,76 \times 25 = 52.419$ TL olacaktır. Bazı statüler için çeşitli hizmet yıllarına ve 2015 Ocak – Haziran katsaylarına göre hesaplanmış ikramiye tutarları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 3: Çeşitli Statülerdeki Memurların Hizmet Yıllarına Göre 2015 Ocak – Haziran Dönemi İçin Alacakları İkramiye Tutarları

Statü	20 Yıl Hizmeti Olanların Alacakları İkramiye Tutarı TL	25 Yıl Hizmeti Olanların Alacakları İkramiye Tutarı TL	30 Yıl Hizmeti Olanların Alacakları İkramiye Tutarı TL
Üniversite Mezunu Memur	41.935	52.419	62.903
Şube Müdürü	41.935	52.419	62.903
Kariyer Uzmanı	53.167	66.458	79.750
Genel Müdür	65.110	81.388	97.665
Müsteşar	70.014	87.517	105.021

Kaynak: Yazarın kendi hesaplamaları.

2.2. Ekim 2008 Sonrası İlk Defa Devlet Memuru Olanlar İçin Aylık Bağlama Sistemi

Çalışmanın giriş bölümünde de ifade edildiği gibi mevcut sistemde 1 Ekim 2008 öncesi devlet memuru olarak görev yapanlar için emekli keseneğine esas aylık, gösterge aylığı, ek gösterge aylığı, taban aylığı, kıdem aylığı ve ek gösterge rakamlarına göre hesaplanan tazminat tutarlarından oluşmakta iken ilk defa söz konusu tarihten sonra devlet memuru olarak işe başlayanlar için sayılan aylık kalemlerine ilave olarak makam, temsil ve görev tazminatları ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesi uyarınca ödenen tazminatlar dahil edilmiştir. Kariyer uzmanı ve üzerindeki kadrolar için emeklilik keseneğine esas kazanç, 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen ücret katsayılarının memur maaş katsayıları ile çarpılmak suretiyle elde edilen tutar ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152'nci maddesi uyarınca ödenen tazminat kalemlerinden oluşmaktadır.

İlk memuriyet tarihi 1 Ekim 2008'den sonra olan kişiler için yaşlılık aylığı hesaplanırken yeni kurallara göre belirlenmiş prime esas kazançlar 5510 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının

29'uncu bendinde tanımlanan güncelleme katsayısı ile kişinin tahsis talep tarihine çekilir. Elde edilen prime esas kazanç toplamı toplam prim ödeme gün sayısına bölünerek prime esas günlük kazanç bulunur. Elde edilen prime esas günlük kazancın 30 katının 5510 sayılı Kanunun 29'uncu maddesinin 3'üncü fıkrasına göre belirlenmiş aylık bağlama oranı ile çarpılması suretiyle kişinin nihai yaşlılık aylık miktarı tespit edilmiş olur. Buna göre ilgili kişinin aylık bağlama oranı her 360 prim ödeme gün sayısına karşılık % 2'dir. Kesirli yıllar 1 Ekim 2008 öncesi tescile sahip memurların aylık bağlama oranındaki gibi dikkate alınmaktadır.

Örnek

İlk defa 1 Ocak 2015 yılında üniversite mezunu olarak 9'uncu derecenin 1'inci kademesinden devlet memuru olarak işe başlayan bir kişi (erkek) 9000 günlük hizmetini 31 Aralık 2039'da dolduracaktır. Buna göre söz konusu kişinin emeklilik yaşı 5510 sayılı kanunun 28'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendine göre 62 olacaktır. Bu kişinin 62 yaşında olacağı 2051 yılına kadar devlet memuru olarak kalacağı ve Ocak 2052 yılında 1'inci derecenin 4'üncü kademesinden 2200 ek gösterge ile tahsis talebinde bulunacağı varsayılmıştır. Memur maaş ve taban aylık katsayılarının TÜFE değişim kadar artacağı öngörülmüştür. Hesaplamalarda kullanılan makroekonomik değişkenlere ilişkin varsayımlar çalışmanın uygulama bölümünde kullanılan varsayımlarla aynıdır. Güncelleme katsayısı olarak 5510 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinde tarif edilen her yılın Aralık ayına göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel indeksindeki değişim oranının % 100'ü ile GSYİH gelişme hızının % 30'unun toplamına 1 tam sayısının ilave edilmesi sonucunda bulunan değeri kullanılmıştır. Hesaplamalara ilişkin tablonun tamamı çalışmanın EK 1 bölümünde verilmiştir. Tablonun S sütununda yer alan katsayı bölümü kendinden sonraki yıllara tekabül eden güncelleme katsayılarının çarpılması sonucu elde edilmiştir. Bu bilgiler ve varsayımlar altında 37 yıllık hizmetine karşılık kişiye bağlanan aylığın 2015 yılı değeri 1.585,68 TL'dir.

3. Ülkemizde Devlet Memurlarına Yönelik Bazı Tamamlayıcı Emeklilik Kuruluşları

3.1. OYAK

OYAK (Ordu Yardımlaşma Kurumu) 1 Mart 1961’de 205 sayılı yasa ile kurulmuştur. Kurumun daimi üyeleri Türk silahlı Kuvvetleri kadrolarında görevli bilumum muvazzaf subay, sözleşmeli subay, askeri memur, astsubay, sözleşmeli astsubay ve uzman jandarmalar ile emekli maaşı sistemine giren üyeler ve ölümleri halinde sisteme devam etmek isteyen eşleri olup, uzman erbaşlar ile Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Kumandanlığı teşkilatında, OYAK ve bu Kurumun sermayesinin %50’sinden fazlasına sahip olacağı veya iştirak edeceği şirketlerde çalışan bilumum maaşlı ve ücretli memur ve müstahdemler istekleri halinde Kuruma daimi üye olabilmektedirler. Askerlik hizmetini yerine getiren yedek subaylar OYAK’ın geçici üyeleri kabul edilmektedir. OYAK devletin sunduğu sosyal güvenlik hizmetlerine ek olarak iştirakçilerine emeklilik, maluliyet ve ölüm yardımı ile Konut Ön Biriktirim Fonundan yararlanmak isteyenlere verilecek ve kullanım ve yönetim usulleri Genel Kurulca belirlenecek Konut Edindirme yardımı, emekli maaşı gibi ilave hizmetler sunmaktadır. Prim oranları 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi en yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dahil) brüt tutarının ilave edilmesi suretiyle bulunan matrah üzerinden; muvazzaf subay ve astsubay, sözleşmeli subay ve astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlar için % 10, Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı kadrolarında çalışan memur ve sözleşmeli personel için % 10, yedek subaylar için % 5’tir. OYAK’ta veya bu Kurumun %50 sermayesinden fazlasına sahip olduğu veya iştirak ettiği şirketlerde çalışanlardan daimi olarak Kurum üyesi olmayı isteyenlerin sigorta primine esas aylık ücretlerinin % 10’udur. Konut Ön Biriktirim Fonundan yararlanmak isteyen daimi üyeler yukarıda bahsi geçen oranlara ilave olarak % 10 daha fazla prim öderler. Yaklaşık 270 bin üyesi bulunan Kurumun net varlığı 2013 yılında 17,34 milyar TL’dir [4].

3.2. İLKSAN

İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Yardım Sandığı (İLKSAN) 1943 yılında kurulmuştur. Sandığın üyeleri ilkokul öğretmenleri, ilkokul yardımcı ve stajyer öğretmenleri, yetiştirme yurtları öğretmenleri, arızalı çocuklara

ilk tahsillerini veren müesseselerin öğretmenleri, Maarif müdürleri, ilkokul müfettiş ve denetmenleri, uygulama okulu öğretmenleri, İlköğretim Umum Müdürlüğü ve Maarif Müdürlüklerinde vazifeli memurlar ile Sandık işlerinde çalışan memurlardan oluşur ve sisteme katılım gönüllülük esasına dayanır. Sandığın finansmanı yönetim kurulu tarafından belirlenen miktarda üyelerden toplanan aidatlar vasıtasıyla sağlanır. 2014 yılında belirlenmiş aidat kesintisi 30 – 51 TL arasında değişmektedir. Sandık tarafından üyelerine evlenme, ölüm, şehit, doğal afet, maluliyet ve emeklilik yardımları yapılır. 2014 yılı itibariyle sandığın 265.150 üyesi ve yaklaşık olarak 761 milyon TL nakit parası bulunmaktadır [5].

3.3. POLSAN

POLSAN (Polis Bakım ve Yardım Sandığı) 1913 yılında “Polis ile Polis İdare Memurları Tasarruf Sandığı Nizamnamesi” ile resmen kurulmuş ve bu Nizamnamede; Sandığın kuruluşu, organları, borç verme esasları, yapacağı yardımlar, işlemlerinin denetimi, ortaklık aidatı ve gelirleri gibi hususlar yer almıştır. 3201 Sayılı Emniyet Teşkilat Kanunu’nun 90’uncu maddesine dayanılarak çıkarılan 5 Eylül 1951 Tarih ve 7902 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve Polis Bakım ve Yardım Sandığı Tüzüğü ile 1913 Tarihli bu Nizamname yürürlükten kaldırılmış, Polis ile Polis İdare Memurları Tasarruf Sandığı aktif ve pasifleriyle yeni Sandığa devredilmiştir. Sandığa ortak olabilecek üyeler Emniyet Genel Müdürlüğü kadrosunda çalışan maaşlı ve ücretli memurlardır. Sandık ortaklığı isteğe bağlı olup aidat miktarı POLSAN tüzüğü’nün 18’inci maddesi gereği ortakların Emekli Sandığı veya Sosyal Sigortalar Kurumu kesintisine esas olan brüt maaş veya ücretlerinin yüzde 5’i tutarındadır. Bu miktar, Genel Kurul kararıyla yüzde 10’a kadar arttırılabilir [6]. 2013 yılında yaklaşık 92 bin üyesi buluna POLSAN’ın toplam aktif varlık değeri 1 milyar 165 milyon TL olup yine 2013 yılı net karı yaklaşık 101 milyon TL olarak gerçekleşmiştir [7].

4. Bazı Ülkelerde Devlet Memurları İçin Tamamlayıcı Emeklilik Sistemleri

4.1. Almanya

Ülkede devlet memurları için tamamlayıcı bir emeklilik tanımlanmamış olmakla birlikte genel emeklilik sistemine tabi olan kamu işçileri için tamamlayıcı emeklilik sistemi mevcuttur ve bu

emeklilik sistemine katılım zorunluluk esasına dayanmaktadır. Kamu işçileri tamamlayıcı emeklilik sistemi prim oranı işçiler için aylık brüt prime esas kazancın % 1,41’idir. Sistemin işveren prim oranı ise eyaletten eyalete % 6,45 - % 7,86 oranında farklılık göstermektedir. İşverenler ayrıca % 2 oranında sistemin sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından ekstra prim ödemektedirler. İşveren prim oranları yerel yönetimler ve kiliselerde çalışanlar için diğer kamu işçilerinden farklılık göstermektedir [8].

4.2. İngiltere

Ülkede kamu görevlileri için katılımı isteğe bağlı olan tamamlayıcı bir emeklilik sistemi mevcuttur. Sistem kamu çalışanlarına ilk işe giriş tarihine göre farklı parametrelere göre fakat belirlenmiş fayda esasına dayanan tamamlayıcı emeklilik hizmeti sunmaktadır. Kamu görevlileri için tamamlayıcı emeklilik hizmeti sunan ilk sistem Kamu Görevlileri Temel Emeklilik Sistemidir ve “klasik tamamlayıcı emeklilik sistemi” olarak da adlandırılır. İlk işe giriş tarihi Ekim 2002’den önce olan ve diğer tamamlayıcı emeklilik sistemi bileşenlerine dahil olmayan kamu görevlileri bu tamamlayıcı emeklilik sistemine üye olabilmektedirler [9]. Sistemin finansmanı üye ve işverenler tarafından sağlanır. Sisteme üye olan kamu görevlileri için prim oranı % 1,5’tur. Bu sistemde işveren üyelerin çalıştıkları kamu kurum ve kuruluşları olup klasik emeklilik sistemi işveren prim oranı aktüeryal değerlendirmelere göre yıldan yıla farklılık gösterebilmektedir. Örneğin 2012 – 2013 yılları için bu oran % 18,9 olarak belirlenmiştir. İşveren prim oranları kamu görevlileri için uygulanan diğer tamamlayıcı emeklilik sistemi bileşenleri için aynıdır. Sistemde emeklilik yaşı cinsiyetten bağımsız bir şekilde 60 olarak belirlenmiştir. Fakat sistemde erken emeklilik uygulaması mevcuttur. Aylık hesaplanırken kullanılan aylık bağlamaya esas kazanç olarak son 3 yılda elde edilen kazançlardan en yüksek 12 aya tekabül eden kazançların ortalaması prime esas kazanç olarak kullanılmaktadır. Bu şekilde elde edilen aylık bağlamaya esas kazanç sisteme prim ödenerek geçirilen her bir yıl için $1 / 80$ oranındaki aylık bağlama oranı ile çarpılarak kişiye bağlanacak klasik tamamlayıcı emeklilik sistemi aylığı elde edilir. Bunun yanı sıra sistemden emekli olmuş üyelerine bağlanan aylıklarının 3 katı kadar ikramiye ödemesi de yapılmaktadır. İlk işe giriş tarihleri 1 Ekim 2002 – 30 Temmuz 2007 olan kamu görevlileri için uygulanan tamamlayıcı emeklilik sisteminde emeklilik yaşı 60 olarak belirlenmiştir ve üyelerinden % 3,5 oranında prim alınmaktadır.

Yaşlılık aylığı hesabında kullanılan aylık bağlamaya esas kazanç son 4 yılda en yüksek kazanç elde edilen 12 ayın ortalamasıdır. Sisteme prim ödenerek geçirilen her bir yıl için aylık bağlama oranı $1/60$ 'tır. Sistemde emeklilik ikramiyesi tanımlanmamıştır. Fakat emekli olacak üyeler aylık yerine toptan ödeme alabilmektedirler. İlk işe giriş tarihleri 20 Temmuz 2007 sonrası olan kamu görevlileri "NUVOS" adı verilen tamamlayıcı emeklilik sistemine üye olabilmektedirler. Bu emeklilik sisteminde prim oranı çalışanlar için % 3,5'tir. Emeklilik yaşı 65 olarak belirlenmiş olup erken emeklilik uygulaması bu sistemde de mevcuttur. Yaşlılık aylığı hesabında kullanılan aylık bağlamaya esas kazanç kişinin çalışma hayatı boyunca elde ettiği kazançların enflasyonla emeklilik tarihine güncellenmesi ve bu şekilde güncellenen kazançların ortalamasının alınması yoluyla elde edilir. Aylık bağlama oranı çalışılan her bir yıl için % 2,3 olup toplamda % 75'i aşmamaktadır [10].

4.3. Hollanda

Ülkede kamu çalışanlarından toplu taşıma sektörü ve demiryolları çalışanlarına gönüllülük esasına, metal ve elektronik sektörlerinde çalışan kamu işçileri ile devlet memurları için zorunluluk esasına dayanan ABP Emeklilik Fonu adında ikinci sütun tamamlayıcı emeklilik sistemi mevcuttur [11]. Sistemin yaklaşık % 60'ı aktif ve %40'ı pasif olmak üzere 2,8 milyon üyesi bulunmakta olup yaklaşık 334 milyar Euro fon değerine sahiptir [12]. ABP prim oranı % 20,8 olup bunun %70'i işveren, %30'u çalışan payıdır. Emeklilik yaşı 60 olup üst sınır 70 olarak belirlenmiştir. Sistemde emeklilik için gerekli prim ödeme gün sayısı tanımlanmamıştır. Sistemden üyelerine bağlanacak yaşlılık aylığı sistem üyelerinin prime esas kazançları açısından elde edilen kariyer ortalamalarının hizmet yılı ve yıllık % 2,05'lik aylık bağlama oranı ile çarpılması ile elde edilmektedir. Bu şekilde hesaplanmış aylıklar kamu sektöründe çalışanların ücretlerindeki değişime göre arttırılmakta veya azaltılmaktadır[13].

5. Uygulama: Devlet Memurları İçin Bir Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi Önerisi

Sendikaların, memurların prime esas olmayan kazançları üzerinden prim alınması yönündeki taleplerinden çalışmanın giriş bölümünde söz edilmişti. Bunun yanında 61 ve 62 inci Hükümet Programları incelendiğinde, çalışanların emekli olduktan sonra oluşabilecek gelir kayıplarını en aza indirmek amacıyla tamamlayıcı emeklilik sistemlerinin

çeşitlendirilerek geliştirilmesine yönelik çalışmaların yapılacağına dair ifadeler yer almaktadır. Sosyal tarafların ve Hükümetin desteklediği tamamlayıcı emeklilik sistemlerinin geliştirilmesi ve uygulamaya konması hususundan yola çıkarak çalışmanın bu bölümünde memurlara yönelik bir tamamlayıcı emeklilik sisteminin kurulması halinde mevcut durumun nasıl şekilleneceği çeşitli varsayımlar altında ortaya konmuştur. Buna göre memur – şube müdürü pozisyonlarında görev yapanların prime dahil olmayan ek ödemelerinden ve kariyer memurluklar (uzman, müfettiş gibi) ile daha üst pozisyonda (genel müdür gibi) görev yapanların tazminat aylıklarından 0,00759 oranındaki damga vergisi kesintisi çıktıktan sonra kalan tutar üzerinden sırasıyla %10, %15 ve %20 oranlarında tamamlayıcı emeklilik prim kesintisi senaryolarına göre sayılan pozisyonlarda görev yapan kişilerin çeşitli hizmet yıllarına göre ileride kendilerine yapılacak fon esasına dayanan tamamlayıcı emeklilik toptan ödemeleri ve tamamlayıcı emeklilik aylıkları hesaplanarak tartışmaya sunulmuştur. Hesaplamalar yapılırken aşağıda sıralanan varsayımlardan yararlanılmıştır.

- Her bir unvan için kişinin cinsiyetinin erkek olduğu ve 2014 yılında 25 yaşında işe başlayıp aralıksız çalışacağı, 2050 yılında 60 yaşını tamamlayıp emekliliğe hak kazanacağı göz önünde bulundurulmuştur.
- Memurun genel idare hizmetler sınıfında bulunup üniversite mezunu olarak 9/1’inde göreve başlayıp. 1/4’ü memur olarak emekli olacaktır.
- Şube müdürünün genel idare hizmetleri sınıfında üniversite mezunu 9/1 memur olarak göreve başlayıp 5. dereceye düştüğünde şef, 3’üncü dereceye düştüğünde ise şube müdürü olacaktır.
- Uzmanın genel idare hizmetler sınıfında 9/1’ inde uzman yardımcısı olarak göreve başlayıp 8’inci yılını tamamladıklarında 3’üncü, 10’uncu yılını tamamladıklarında ise 1’inci derecede uzman olacaktır.
- Genel müdürün 9/1 kariyer memurluktan başlayıp 10. yılından itibaren 5 yıl daire başkanı olarak 15. yılından itibaren ise genel müdür olarak görev yapacağı,

- TÜFE 0, gelişme hızı %3 ve fonun reel getirisinin sırasıyla 0, %1, %2 ve %3 senaryolarına göre şekillenecektir.
- Tamamlayıcı emeklilik sistemine katkı yapan kişilerden yönetim gideri ve fon işletim gideri gibi kesintiler yapılmayacaktır.

Devlet memurları için önerilen tamamlayıcı emeklilik sistemi temel olarak memurların görev aylıklarının prime esas olmayan tazminat ve ek ödeme gibi kalemleri üzerinden belirli oranlarda kesinti yapılmak suretiyle emeklilik dönemlerinde ek bir aylık ya da ek toptan ödeme (ikramiye) almaları prensibine dayandığı için bazı unvanlar bazında tazminat veya ek ödeme bazında yapılacak tamamlayıcı emeklilik sigorta prim kesintilerinden kaynaklanacak görev aylıklarındaki azalış miktarları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4: Olası Tamamlayıcı Emeklilik Sisteminin Yürürlüğe Girmesi Halinde 2015 Ocak - Haziran Katsayılarına Göre Çeşitli Statüdeki Memurların Net Görev Aylıklarındaki Azalma Tutarları TL

Statü	% 10 Prim Oranına Göre 2015 yılı Görev Aylıklarındaki Azalma TL	% 15 Prim Oranına Göre 2015 yılı Görev Aylıklarındaki Azalma TL	% 20 Prim Oranına Göre 2015 yılı Görev Aylıklarındaki Azalma TL
Üniversite Mezunu Memur	63 - 82	95 - 123	127 - 164
Şube Müdürü	127	190	254
Kariyer Uzmanı	153 - 201	230 - 301	307 - 401
Genel Müdür	291	436	582
Müşteşar	334	502	669

Kaynak: Yazarın kendi hesaplamaları.

Tablodaki tutarlar elde edilirken tazminat veya ek ödeme tutarlarının damga vergisi çıkarıldıktan sonra kalan kısımdan % 10, % 15 ve % 20'lik prim kesintisi yapılması halinde elde edilen tutarlar göz önünde bulundurulmuştur. Örneğin 9'uncu derecenin 1'inci kademesinde bulunan bir memurun ek ödeme oranı % 85 olup, kişinin görev aylığına yansiyacak ek ödeme tutarı $[9500 \times MMK \times \% 85]$ formülü ile elde edilecek tutardan damga vergisi çıkarıldıktan sonra kalan tutar kadar olacaktır. Bu çalışmada $MMK = 0,079095$ olarak kabul edildiği için söz konusu memurdan yapılacak tamamlayıcı emeklilik prim tutarı ilgili ay için 63,38 TL olacaktır. Söz konusu hesaplama % 10'luk prim oranına göre aşağıdaki formül ile hesaplanır.

$$[9500 \times 0,079095 \times \% 85] \times [1 - 0,00759] \times \% 10 = 63,38$$

Diğer prim oranları için elde edilen tutarlar aynı formüldeki % 10 yerine ilgili prim oranı yazılarak bulunabilir. Eğer ilgili memurun 1'inci derecenin 4'üncü kademesinde olduğu varsayıldığında kişinin ek ödeme oranı % 110'a çıkacak ve % 10'luk tamamlayıcı emeklilik sistemi prim tutarı 82,03 TL olarak aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

$$[9500 \times 0,079095 \times \% 110] \times [1 - 0,00759] \times \% 10 = 82,03$$

Kariyer uzmanı olarak 7'inci derecenin 1'inci kademesinde görev yapan bir kişinin tazminat göstergesi 19.550, aynı statüde 1'inci derecenin 4'üncü kademesinde görev yapan bir kişinin tazminat göstergesi ise 25.560'dır. Damga vergisi çıkarıldıktan sonra kendilerinden % 10 prim oranına göre yapılacak tamamlayıcı emeklilik sistemi kesintileri sırasıyla 153,46 ve 200,63 TL olup aşağıdaki gibi hesaplanır.

$$19.550 \times 0,079095 \times [1 - 0,00759] \times \% 10 = 153,46$$

$$25.560 \times 0,079095 \times [1 - 0,00759] \times \% 10 = 200,63$$

Benzer şekilde % 15 ve % 20'lik tamamlayıcı emeklilik sistemi prim kesintileri formülde yerine konarak hesaplanabilir.

Fonlama esasına göre kurgulanan tamamlayıcı emeklilik sisteminde bulunan kişilerin bireysel hesaplarında biriken tutarların hesaplanmasında aşağıdaki formüllerden faydalanılmıştır.

$$FM_i = YPT_i + FM_{(i-1)} \times (1 + RGO_i)$$

Burada FM_i terimi i'inci yılın sonundaki birikimli fon miktarını, YPT_i terimi i'inci yılın Ocak ayından Aralık ayına kadar sisteme ödenen yıllık prim tutarını, $FM_{(i-1)}$ terimi i'inci yıldan bir önceki yıldaki birikimli fon miktarını ve RGO_i terimi ise fonun i'inci yıl için varsayılan getiri oranını ifade etmektedir. Aşağıdaki tabloda emeklilik tarihinde çeşitli unvan, hizmet yılı ve prim oranları bazında yıllık % 1 reel fon getirisi varsayımıyla alınabilecek tamamlayıcı emeklilik sistemi toplu ödeme miktarları yer almaktadır.

Tablo 5: Bazı Unvan, Çeşitli Hizmet Süreleri ve Prim Oranları Bazında Tamamlayıcı Emeklilik Sisteminden Yapılacak Toptan Ödeme Miktarları

Prim Oranı	Hizmet Yılı	MEMUR	ŞUBE MÜDÜRÜ	KARİYER UZMANI	GENEL MÜDÜR	MÜSTEŞAR
		Alacağı Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi Toptan Ödeme Miktarı TL				
10%	35	36.492	46.704	92.510	118.604	127.020
	30	29.943	37.054	76.335	95.910	101.380
	25	23.713	27.872	60.945	74.317	76.984
	15	15.845	24.487	38.755	56.176	64.591
	10	10.298	15.915	25.189	36.512	41.981
15%	35	54.738	70.056	138.765	177.907	190.529
	30	44.915	55.581	114.502	143.865	152.069
	25	35.569	41.809	91.417	111.476	115.476
	15	23.767	36.731	58.132	84.264	96.887
	10	15.447	23.873	37.783	54.768	62.972
20%	35	72.984	93.408	185.019	237.209	254.039
	30	59.887	74.108	152.670	191.820	202.759
	25	47.426	55.745	121.890	148.635	153.968
	15	31.689	48.974	77.509	112.352	129.182
	10	20.596	31.831	50.377	73.024	83.962

Kaynak: Yazarın kendi hesaplamaları.

Reel fon getiri oranının % 0, % 2 ve % 3 olduğu durumlarda tamamlayıcı emeklilik sisteminden yapılacak toptan ödeme miktarlarına ilişkin tablolar çalışmanın EK 2 bölümünde verilmiştir.

Tamamlayıcı emeklilik sistemlerinden yapılacak ödemeler toptan ödeme şeklinde olabileceği gibi aylık ödeme şeklinde de olabilmektedir. Yapılacak aylık ödemeler tamamlayıcı emeklilik sisteminden aylık alacak kişinin yaşına, cinsiyetine ve ölümü halinde hak sahiplerinin sistemden aylık almaya devam edip etmeyeceğine gibi sosyal ve aktüeryal kriterlere göre değişecektir. Bu çalışmada tamamlayıcı emeklilik sisteminden yaşlılık aylığına hak kazanan kişilere aylık bağlanacağı, söz konusu kişilerin ölümü halinde şayet ölen kişinin tamamlayıcı emeklilik fonunda para kalmış ise kalan paranın toptan ödeme şeklinde hak sahiplerine verileceği durumu incelenmiştir. Aşağıdaki tablolarda kadın ve erkekler için emeklilik tarihinde (çalışmada bu tarihte kişilerin 60

yaşında olacağı varsayılmıştır) çeşitli unvan, hizmet yılı ve prim oranları bazında yıllık % 1 reel fon getirisi varsayımıyla alınabilecek tamamlayıcı emeklilik sistemi aylık ödeme miktarları yer almaktadır.

Tablo 6: Bazı Unvan, Çeşitli Hizmet Süreleri ve Prim Oranları Bazında Tamamlayıcı Emeklilik Sisteminden Yapılacak Aylık Ödeme Miktarları (Erkek)

Prim Oranı	Hizmet Yılı	MEMUR	ŞUBE MÜDÜRÜ	KARİYER UZMANI	GENEL MÜDÜR	MÜSTEŞAR
		Alacağı Tamamlayıcı Emeklilik Aylığı TL				
10%	35	184	235	466	597	639
	30	151	187	384	483	510
	25	120	141	307	374	387
	15	80	124	195	283	325
	10	52	80	127	184	211
15%	35	276	353	699	896	959
	30	227	281	576	725	765
	25	180	212	461	561	581
	15	120	186	293	425	488
	10	78	120	191	276	317
20%	35	368	470	932	1.194	1.278
	30	302	374	768	966	1.020
	25	240	282	614	748	774
	15	160	248	390	566	650
	10	104	160	254	368	422

Kaynak: Yazarın kendi hesaplamaları.

Tablo 7: Bazı Unvan, Çeşitli Hizmet Süreleri ve Prim Oranları Bazında Tamamlayıcı Emeklilik Sisteminden Yapılacak Aylık Ödeme Miktarları (Kadın)

Prim Oranı	Hizmet Yılı	MEMUR	ŞUBE MÜDÜRÜ	KARİYER UZMANI	GENEL MÜDÜR	MÜSTEŞAR
		Alacağı Tamamlayıcı Emeklilik Aylığı TL				
10%	35	167	214	423	543	581
	30	137	170	349	439	464
	25	109	128	279	340	352
	15	73	112	178	257	296
	10	47	73	115	167	192
15%	35	251	321	635	815	872
	30	206	255	524	659	696
	25	164	192	419	510	528
	15	110	168	267	386	444
	10	71	110	173	251	288
20%	35	334	428	846	1.086	1.162
	30	274	340	698	878	928
	25	218	256	558	680	704
	15	146	224	356	514	592
	10	94	146	230	334	384

Kaynak: Yazarın kendi hesaplamaları.

Tamamlayıcı emeklilik sistemi üyesi 60 yaşında emekli olacak bir erkeğin 17,62 yıl yine 60 yaşında emekli olacak bir kadının ise 20,79 yıl yaşayacağı varsayılmış olup 60 yaşındaki söz konusu yaşam beklentileri TRH 2010 Mortalite Tablosundan alınmıştır. Hesaplamalar yapılırken kolaylık olması açısından söz konusu gelecekte beklenen yaşam süresi erkekler için 18 ve kadınlar için 21 alınarak yuvarlanmıştır. Hesaplama formülü olarak aşağıdaki denklemden faydalanılmıştır.

$$KFM_i = KFM_{(i-1)} - BAYT_i \quad (\text{erkekler için } i = 1,2, \dots, 18 \text{ ve kadınlar için } i = 1,2, \dots, 21)$$

Burada KFM_i kişinin tamamlayıcı emeklilik sistemine yaptığı katkılarla biriktirdiği fon miktarından söz konusu kişiye emekli olduktan sonra yapılan aylık ödemelerin yıllık tutarı çıktıktan sonraki kalan fon miktarının reel fon getiri oranıyla değerlendirilmesi sonucu

oluşan oluşan fon miktarını, $KFM_{(i-1)}$ bahsedilen kalan fon miktarının bir önceki yıldaki tutarını ve $BAYT_i$ ise kişiye bağlanan aylık miktarının yıllık tutarını göstermektedir. Bu şekilde kişiye yapılan aylık ödemeleri kişinin tamamlayıcı emeklilik fonu belirlenmiş aylık ödeme periyodu sonunda sıfırlanmaya kadar devam etmektedir. Bu çalışmada söz konusu periyod tamamlayıcı emeklilik sisteminden yaşlılık aylığına hak kazanan kişilerin TRH 2010 Mortalite tablosuna göre emeklilik yaşındaki hayatta kalma beklentisi olarak belirlenmiştir. Tamamlayıcı emeklilik sisteminden yaşlılık aylığına hak kazanan kişilere bağlanacak aylık miktarının yıllık tutarı ise Microsoft Excel 2010 ofis programının hedef arama (goal seek) fonksiyonu kullanılarak tespit edilmiştir. Daha önce bahsedildiği gibi kişilerin tamamlayıcı emeklilik sisteminden alacakları aylıklar % 1 reel fon getiri oranına göre hesaplanmıştır. Diğer fon getiri oranlarına göre (% 0, % 2 ve % 3) hesaplanacak aylıklar formülde ilgili alana istenilen reel getiri oranı yazılarak elde edilebilir.

Görüldüğü gibi tamamlayıcı emeklilik sistemine üye olan kişilerin emeklilik tarihlerinde alacakları toplu para veya tamamlayıcı emeklilik aylık seviyeleri sisteme düzenli olarak yapacakları katkı miktarına, bu katkının ne kadar süreyle yapılacağına ve yapılan katkıların nemalanma oranlarına bağlı olarak değişecektir. Elbette ki sisteme daha uzun süre katkı yapan kişilerin aynı statüde olan ve sisteme aynı miktarda katkı yapan fakat daha kısa süre sistemde kalan kişilere göre emeklilik tarihlerinde alacakları toplu para veya aylık miktarları daha fazla olacaktır. Bunun yanı sıra sistemde daha az süre yer alan fakat katkı miktarı daha fazla olan kişilerin alacakları toplu para veya bu kişilere bağlanacak aylıklar, sisteme daha az katkı yapıp sistemde daha uzun süre yer alan kişilere verilecek toplu para veya bağlanacak aylıklardan, emeklilik tarihlerindeki birikmiş fon miktarına ve kullanılan mortalite tablosuna göre hayatta kalma beklentilerine bağlı olarak, daha fazla olabilecektir. Oluşabilecek diğer bir durum ise tamamlayıcı emeklilik sistemine aynı miktarda ve aynı süre ile katkı yapan, aynı yaşta emekli olan ve emeklilik tarihinde aynı miktarda fon büyüklüğüne sahip olan biri erkek diğeri kadın olan iki kişiye sistemden yapılacak toplu para ödemesi aynı olmakla birlikte bu kişilere yapılacak aylık ödeme miktarları farklı olacaktır. Bunun nedeni ise aynı yaşta kadın ve erkeklerin farklı hayatta kalma beklentisine sahip olmalarıdır. Tablo 6 ve Tablo 7’de bu durum açıkça görülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmanın giriş bölümünde de belirtildiği gibi ülkemizde devlet memurları emekli olduklarında ciddi bir gelir kaybına uğrayarak hayat standartlarını kaybetmektedirler. Bu sorun devlet memurlarının prime esas olmayan kazançlarının aylık hesabında mevcut belirlenmiş fayda esaslı sistem kural ve parametrelerine göre dikkate alınmasıyla nispeten çözülebilmekte fakat bu durumda da zaten topladığı primlerden çok daha fazlasını aylık ödemeleri şeklinde dağıtan mevcut sistemin açıklarına ek mali külfetler yüklenmesi söz konusu olacaktır. Bütün bunlar göz önünde bulundurulduğunda devlet memurlarına yönelik kurulacak olası bir tamamlayıcı emeklilik sisteminin, kişilerin sistemden sağlayacakları faydanın tamamen sisteme yaptıkları katkılarla sınırlı olduğu fonlama veya belirlenmiş katkı esaslı olması gerekmektedir. Böylesi bir prensiple kurulacak tamamlayıcı emeklilik sistemi üyelerinin emeklilik tarihlerinde yaptıkları fazladan tasarruflara karşılık olarak ekstra bir aylık veya toplu bir para ödemesi yaparak hayat standartlarını arttırırken diğer taraftan mevcut sisteme ek mali külfetler getirmemiş olacaktır.

Kurulacak tamamlayıcı emeklilik sisteminin ne şekilde ve kimin tarafından yönetileceği önem arz etmektedir. Çalışmanın yabancı ülke uygulamaları bölümünde de bahsedildiği gibi kamu tarafından yönetilen tamamlayıcı emeklilik fonlarının yine kamu otoritesi tarafından amacı dışında kullanılabilmesi, özel sektör tarafından yönetilen tamamlayıcı emeklilik fonlarının ise kötü yatırım tercihlerinden ötürü üyelerine yeterli faydayı sağlayamaması gibi durumlar sistem yönetiminin ehemmiyetini açıkça ortaya koymaktadır. Burada önerilecek belki de tek şey tamamlayıcı emeklilik sisteminin yeleri olan devlet memurlarının temsilcileri ile işveren konumundaki kamunun temsilcilerinden oluşacak, eşit sayıda ve yetkide temsil edilen bir yönetim yapısının oluşturulması, özel kanunlarla korunan ve özerk yapıya sahip, bağımsız denetimlere tabi olacak bir sistemin kurulmasıdır.

Çalışmanın uygulama bölümünde devlet memurları için kurulacak olası tamamlayıcı emeklilik sisteminden hizmet yılı ve prim oranına göre elde edilecek aylık ve toptan ödeme miktarları işveren konumundaki devletin sisteme herhangi bir katkı yapmadığı durumuna göre hesaplanmıştır. Önerilen sistemin devlet memurları açısından özendirici ve kabul edilir olabilmesi için devletin en azından sınırlı bir süreyle de olsa sisteme çalışanları adına katkı yapması gerekmektedir. Devletin

yapacağı olası bir katkı nispetince çalışmanın uygulama bölümünde hesaplanan aylık ve toptan ödeme miktarları artacak ve bu sayede önerilen tamamlayıcı emeklilik sistemi daha kabul edilebilir olacaktır.

Devlet memurları için kurulacak tamamlayıcı emeklilik sisteminden yapılacak ödemelerin aylık bazda değil de toptan ödeme şeklinde yapılmasının sistemin finansmanı ve ödeme yapılacak sistem üyesi açısından daha doğru olacağı düşünülmektedir. Bunun nedeni sistem üyesi bir kişinin emeklilik tarihinde tamamlayıcı emeklilik fonunda biriken parasını aylık ödemelere dönüştürürken söz konusu kişinin emeklilik tarihinden sonra daha kaç yıl yaşayacağı ve fonun muhtemel değerlendirme oranları varsayımları kullanılmaktadır. Bu tarz demografik, özellikle makroekonomik, değişkenlerin ileriye yönelik uzun vadeli tahminlerinin sonuçları çok etkilemeyecek şekilde küçük sapmalarla yapılması ülkemiz gibi dalgalı ekonomiye sahip ve demografik açıdan bazı bölgelerde veri elde edilme güçlüğü çekilen ülkelerde oldukça zordur. Bu varsayımların sistem üyesinin lehine olacak şekilde yanlış belirlenmesi sistemin yöneticisi olan kurum veya kuruluşun finansal açıdan sürdürülebilirliğini tehlikeye sokacaktır. Bu durumun tam tersi de doğrudur. Bahsi geçen varsayımların sistem üyesi kişinin aleyhine olacak şekilde belirlenmesi söz konusu kişinin sisteme yaptığı katkıdan daha azını elde ederek mağdur olması durumu ortaya çıkacaktır. Fakat sistemden emekli olacak kişiye emeklilik tarihinde tamamlayıcı emeklilik sistemi fonunda biriken parasının toplu olarak ödenmesi geleceğe yönelik varsayımlara bağlı olmayan bir ödeme şekli olup bahsi geçen sorunlarla karşılaşılması söz konusu değildir.

Kurulacak tamamlayıcı emeklilik sisteminden emeklilik hakkı kazanılabilmesi için konulacak kurallar mevcut kamu emeklilik sisteminde olduğu gibi çok katı kurallara dayanmamalı bazı esneklikler sağlanmalıdır. Bu esneklikler sistemden emekli olunacak minimum yaşı ve gerekli minimum prim ödeme gün sayısını mevcut kamu emeklilik sisteminde belirlenen seviyelerden daha aşağı belirlemek, yaştan bağımsız olarak belirlenmiş makul sürelerle sisteme prim ödemiş kişilerin istekleri halinde tamamlayıcı emeklilik sisteminde biriken fonlarını alabilmeleri gibi uygulamalar yoluyla gerçekleştirilebilir. Böylesi uygulamalar sistem üyesi kişinin doğabilecek ani parasal ihtiyaçlarını veya yapmak istediği yatırımlarını borç ya da kredi almaksızın karşılamasına yardımcı olacak ve kurulacak yeni tamamlayıcı emeklilik sistemini potansiyel sistem üyeleri açısından daha kabul edilebilir kılacaktır.

KAYNAKLAR

- [1] **Queisser, M.**, and Whitehoude, E., 2006, Neutral or Fair? Actuarial Concepts And Pension-System Design, OECD Social, Employment And Migration Working Papers, No. 40.
- [2] **Whitehoude, E.**, 2007, Pensions Panaroma: Retirement-Income Systems in 53 Countries, The World Bank, Washington D.C.
- [3] **Göçmez, U.**, 2005, Sanal Hesaplar Emeklilik Sistemi ve SSK Uygulaması, Yayınlanmamış Sosyal Sigorta Uzmanlığı Tezi, SSK Başkanlığı, Ankara.
- [4] <http://www.oyak.com.tr> (erişim tarihi 21.11.2014).
- [5] **İLKSAN Öğretmen Bülteni**, 2014, Sayı 8, 21.11.2014 <http://www.ilksan.gov.tr> adresinden erişildi.
- [6] <http://www.polsan.com.tr> (erişim tarihi 21.11.2014).
- [7] **POLSAN Faaliyet Raporu**, Nisan 2013 – Temmuz 2014, 21.11.2014 tarihinde www.polsan.com.tr adresinden erişildi.
- [8] <http://www.ohchr.org/Documents/Issues/EPoverty/older/Germany.pdf> (Questionnaire on social protection of older persons addressed to Governments by the Independent Expert on the question of human rights and extreme poverty Reply of the government of the Federal Republic of Germany).
- [9] **Thurley, D.**, 2013, Civil Service Prnsions Development to 2010, 01.12.2014 tarihinde <http://www.parliament.uk/mwg-internal/de5fs23hu73ds/progress?id=i6dFt3CZlO> adresinden erişildi.
- [10] **Principle Civil Service Pension Scheme 2015 – Equity Impact Assessment**, 2012, Cabinet Office 05.12.2014 tarihinde https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/62088/120906-2015-EIA.pdf adresinden erişildi.
- [11] **The Old-Age Pension System In Netherlands**, 2014, Dutch Ministry of Social Affairs and Employment, 05.12.2014 tarihinde <http://www.iopweb.org/mwg-internal/de5fs23hu73ds/progress?id=a9rcYE/AKZ> adresinden erişildi.
- [12] **ABP Quarterly Report Q3 – 2014**, 05.12.2014 tarihinde <http://www.abp.nl/en/about-abp/press-service/quarterly-report-q3-2014.asp> adresinden erişildi.
- [13] **Public Sector Pension Scheme Of ABP Country: The Netherlands**, 2009, European Association of Public Sector Pension Institutions, 05.12.2014 tarihinde <http://portal.versorgungskammer.de/portal/pls/portal/docs/1/3749115.PDF> adresinden erişildi.

EK 1:Ekim 2008 Sonrası Üniversite Mezunu Olarak İşe Giren Bir Memurun Yaşlılık Aylığı Hesabı

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	
YAS	YIL	MEMUR MAAS KATSAYISI (MMK)	TÜFE	GELİŞME HIZI	TABAN AYLIK KATSAYISI	KADEME	DERECE	GÖSTERGE AYLIĞI (A)	(1) GÖSTERGE AYLIĞI (A x MMK)	EK GÖSTERGE AYLIĞI (B)	(2) EK GÖSTERGE AYLIĞI (B x MMK)	(3) KIDEM AYLIĞI	(4) TABAN AYLIĞI	ÖZEL HİZMET TAZMİNAT ORANI (C)	(5) TAZMİNAT AYLIĞI (9000 x MMK x C)	TOPLAM PRIME ESAS KAZANÇ (1+2+3+4+5) x 12	GÜNCELLEME KATSAYISI	KATSAYI	GÜNCEL KAZANÇ (Q x S)	
26	2015	0,079095	0	0,05	1.23858	1	620	49.0389	0,0000	0,0000	1.5819	1.238,6	0,4800	360,6732	19.798,4880	1,009	1.380644073	27.334,6810		
27	2016	0,079095	0	0,05	1.23858	2	630	49,8299	0,0000	0,0000	3,1638	1.238,6	0,4800	360,6732	19,826,9622	1,009	1,380329004	27,129,8253		
28	2017	0,079095	0	0,05	1.23858	3	645	51,0163	0,0000	0,0000	4,7457	1.238,6	0,4800	360,6732	19,860,1821	1,009	1,356124781	26,932,8851		
29	2018	0,079095	0	0,05	1.23858	1	660	52,2027	0,0000	0,0000	6,3276	1.238,6	0,4800	360,6732	19,895,4020	1,009	1,344028524	26,737,2997		
30	2019	0,079095	0	0,05	1.23858	2	675	53,3891	0,0000	0,0000	7,9095	1.238,6	0,4800	360,6732	19,926,6219	1,009	1,332040163	26,543,0607		
31	2020	0,079095	0	0,05	1.23858	3	690	54,5756	0,0000	0,0000	9,4914	1.238,6	0,4800	360,6732	19,959,8418	1,009	1,320158734	26,350,1595		
32	2021	0,079095	0	0,05	1.23858	1	705	55,7620	0,0000	0,0000	11,0733	1.238,6	0,4900	368,1872	20,083,2300	1,009	1,308383285	26,276,5624		
33	2022	0,079095	0	0,05	1.23858	2	720	56,9484	0,0000	0,0000	12,6552	1.238,6	0,4900	368,1872	20,116,4499	1,009	1,296712669	26,085,2595		
34	2023	0,079095	0	0,05	1.23858	3	740	58,5303	0,0000	0,0000	14,2371	1.238,6	0,4900	368,1872	20,154,4153	1,009	1,285146655	25,901,3775		
35	2024	0,079095	0	0,05	1.23858	1	760	60,1122	0,0000	0,0000	15,8190	1.238,6	0,4900	368,1872	20,192,3811	1,009	1,273683399	25,718,7006		
36	2025	0,079095	0	0,05	1.23858	2	785	62,0896	0,0000	0,0000	17,4009	1.238,6	0,4900	368,1872	20,235,0924	1,009	1,262322497	25,543,2124		
37	2026	0,079095	0	0,05	1.23858	3	810	64,0670	0,0000	0,0000	18,9828	1.238,6	0,4900	368,1872	20,277,8037	1,009	1,25106293	25,368,8085		
38	2027	0,079095	0	0,05	1.23858	1	835	66,0443	0,0000	0,0000	20,5647	1.238,6	0,4900	368,1872	20,320,5150	1,009	1,239903796	25,195,4837		
39	2028	0,079095	0	0,05	1.23858	2	865	68,4772	0,0000	0,0000	22,1466	1.238,6	0,4900	368,1872	20,367,9720	1,009	1,228844198	25,029,0642		
40	2029	0,079095	0	0,05	1.23858	3	895	70,9090	0,0000	0,0000	23,7285	1.238,6	0,4900	368,1872	20,415,4290	1,009	1,217883249	24,863,6090		
41	2030	0,079095	0	0,05	1.23858	1	915	72,3719	800,0000	63,2760	25,3104	1.238,6	0,5500	413,2714	21,753,7164	1,009	1,207000069	24,697,1723		
42	2031	0,079095	0	0,05	1.23858	2	950	75,1403	800,0000	63,2760	26,8923	1.238,6	0,5500	413,2714	21,805,9191	1,009	1,196253755	24,685,4132		
43	2032	0,079095	0	0,05	1.23858	3	985	77,9086	800,0000	63,2760	28,4742	1.238,6	0,5500	413,2714	21,858,1218	1,009	1,185535333	24,594,6293		
44	2033	0,079095	0	0,05	1.23858	1	1020	80,6769	1.100,0000	87,0045	30,0561	1.238,6	0,5500	413,2714	22,195,0665	1,009	1,175008457	24,079,3908		
45	2034	0,079095	0	0,05	1.23858	2	1065	84,2362	1.100,0000	87,0045	31,6380	1.238,6	0,5500	413,2714	22,256,7606	1,009	1,164527707	25,918,6144		
46	2035	0,079095	0	0,05	1.23858	3	1110	87,7955	1.100,0000	87,0045	33,2199	1.238,6	0,5500	413,2714	22,318,4547	1,009	1,154140443	25,758,6312		
47	2036	0,079095	0	0,05	1.23858	1	1155	91,3547	1.600,0000	126,5520	34,8018	1.238,6	0,5500	413,2714	22,854,7188	1,009	1,143483831	26,142,2748		
48	2037	0,079095	0	0,05	1.23858	2	1210	95,7050	1.600,0000	126,5520	36,3837	1.238,6	0,5500	413,2714	22,925,9043	1,009	1,133643043	25,989,7919		
49	2038	0,079095	0	0,05	1.23858	3	1265	100,0552	1.600,0000	126,5520	37,9656	1.238,6	0,5500	413,2714	22,997,0898	1,009	1,123531262	25,837,9493		
50	2039	0,079095	0	0,05	1.23858	1	1320	104,4054	2.200,0000	174,0090	39,5475	1.238,6	0,5500	413,2714	23,637,7593	1,009	1,113509675	26,320,8737		
51	2040	0,079095	0	0,05	1.23858	2	1380	109,1511	2.200,0000	174,0090	39,5475	1.238,6	0,5500	413,2714	23,694,7077	1,009	1,103577478	26,148,9458		
52	2041	0,079095	0	0,05	1.23858	3	1440	113,8968	2.200,0000	174,0090	39,5475	1.238,6	0,5500	413,2714	23,751,6561	1,009	1,093733873	25,977,9908		
53	2042	0,079095	0	0,05	1.23858	4	1500	118,6425	2.200,0000	174,0090	39,5475	1.238,6	0,5500	413,2714	23,808,6045	1,009	1,08397807	25,808,0652		
54	2043	0,079095	0	0,05	1.23858	4	1500	118,6425	2.200,0000	174,0090	39,5475	1.238,6	0,5500	413,2714	23,808,6045	1,009	1,074309287	25,577,8049		
55	2044	0,079095	0	0,05	1.23858	4	1500	118,6425	2.200,0000	174,0090	39,5475	1.238,6	0,5500	413,2714	23,808,6045	1,009	1,064726746	25,349,6580		
56	2045	0,079095	0	0,05	1.23858	4	1500	118,6425	2.200,0000	174,0090	39,5475	1.238,6	0,5500	413,2714	23,808,6045	1,009	1,055229679	25,123,5461		
57	2046	0,079095	0	0,05	1.23858	4	1500	118,6425	2.200,0000	174,0090	39,5475	1.238,6	0,5500	413,2714	23,808,6045	1,009	1,045817323	24,899,4510		
58	2047	0,079095	0	0,05	1.23858	4	1500	118,6425	2.200,0000	174,0090	39,5475	1.238,6	0,5500	413,2714	23,808,6045	1,009	1,036488923	24,677,3548		
59	2048	0,079095	0	0,05	1.23858	4	1500	118,6425	2.200,0000	174,0090	39,5475	1.238,6	0,5500	413,2714	23,808,6045	1,009	1,027245728	24,457,2597		
60	2049	0,079095	0	0,05	1.23858	4	1500	118,6425	2.200,0000	174,0090	39,5475	1.238,6	0,5500	413,2714	23,808,6045	1,009	1,018081	24,239,0879		
61	2050	0,079095	0	0,05	1.23858	4	1500	118,6425	2.200,0000	174,0090	39,5475	1.238,6	0,5500	413,2714	23,808,6045	1,009	1,009	24,022,8819		
62	2061	0,079095	0	0,05	1.23858	4	1500	118,6425	2.200,0000	174,0090	39,5475	1.238,6	0,5500	413,2714	23,808,6045	1,009	1	23,808,6045		
																	ABO		0,74	
																		KAZANÇLAR TOPLAMI =	951.405,3005	
																			BAĞLANAN AYLIK =	1.588,6755

EK 2: Çeşitli Statü, Hizmet Yılı ve Prim Oranlarına Göre Memurlar İçin Tamamlayıcı Emeklilik Sisteminden Yapılacak Toptan Ödeme Miktarları

% 10 Prim Oranına Göre Çeşitli Statüdeki Memurların Alacakları Toplu Paranın 2015 Değeri					
Çalışma Süresi	Statü	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%0 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%1 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%2 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%3 Reel Getiri Varsayımıyla)
35 Yıl	Üniversite Mezunu Memur	30.961	36.492	43.366	51.945
35 Yıl	Şube Müdürü	40.357	46.704	54.483	64.068
35 Yıl	Kariyer Uzmanı	78.510	92.510	109.843	131.386
35 Yıl	Genel Müdür	101.979	118.604	138.946	163.940
35 Yıl	Müsteşar	109.820	127.020	147.987	173.663
% 15 Prim Oranına Göre Çeşitli Statüdeki Memurların Alacakları Toplu Paranın 2015 Değeri					
Çalışma Süresi	Statü	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%0 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%1 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%2 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%3 Reel Getiri Varsayımıyla)
35 Yıl	Üniversite Mezunu Memur	46.442	54.738	65.049	77.917
35 Yıl	Şube Müdürü	60.536	70.056	81.725	96.102
35 Yıl	Kariyer Uzmanı	117.766	138.765	164.764	197.080
35 Yıl	Genel Müdür	152.968	177.907	208.419	245.910
35 Yıl	Müsteşar	164.730	190.529	221.980	260.495
% 20 Prim Oranına Göre Çeşitli Statüdeki Memurların Alacakları Toplu Paranın 2015 Değeri					
Çalışma Süresi	Statü	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%0 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%1 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%2 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%3 Reel Getiri Varsayımıyla)
35 Yıl	Üniversite Mezunu Memur	61.923	72.984	86.731	103.890
35 Yıl	Şube Müdürü	80.714	93.408	108.967	128.137
35 Yıl	Kariyer Uzmanı	157.021	185.019	219.686	262.773
35 Yıl	Genel Müdür	203.957	237.209	277.892	327.881
35 Yıl	Müsteşar	219.641	254.039	295.973	347.327
% 10 Prim Oranına Göre Çeşitli Statüdeki Memurların Alacakları Toplu Paranın 2015 Değeri					
Çalışma Süresi	Statü	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%0 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%1 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%2 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%3 Reel Getiri Varsayımıyla)
30 Yıl	Üniversite Mezunu Memur	26.040	29.943	34.638	40.300
30 Yıl	Şube Müdürü	32.751	37.054	42.177	48.299
30 Yıl	Kariyer Uzmanı	66.472	76.335	88.140	102.309
30 Yıl	Genel Müdür	84.529	95.910	109.398	125.434
30 Yıl	Müsteşar	89.757	101.380	115.123	131.427
% 15 Prim Oranına Göre Çeşitli Statüdeki Memurların Alacakları Toplu Paranın 2015 Değeri					
Çalışma Süresi	Statü	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%0 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%1 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%2 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%3 Reel Getiri Varsayımıyla)
30 Yıl	Üniversite Mezunu Memur	39.060	44.915	51.957	60.450
30 Yıl	Şube Müdürü	49.127	55.581	63.266	72.449
30 Yıl	Kariyer Uzmanı	99.709	114.502	132.210	153.463
30 Yıl	Genel Müdür	126.794	143.865	164.098	188.151
30 Yıl	Müsteşar	134.636	152.069	172.684	197.140
% 20 Prim Oranına Göre Çeşitli Statüdeki Memurların Alacakları Toplu Paranın 2015 Değeri					
Çalışma Süresi	Statü	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%0 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%1 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%2 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%3 Reel Getiri Varsayımıyla)
30 Yıl	Üniversite Mezunu Memur	52.080	59.887	69.276	80.600
30 Yıl	Şube Müdürü	65.502	74.108	84.354	96.598
30 Yıl	Kariyer Uzmanı	132.945	152.670	176.280	204.618
30 Yıl	Genel Müdür	169.059	191.820	218.797	250.867
30 Yıl	Müsteşar	179.514	202.759	230.245	262.853

DEVLET MEMURLARI İÇİN TAMAMLAYICI EMEKLİLİK SİSTEMİ ÖNERİSİ

% 10 Prim Oranına Göre Çeşitli Statüdeki Memurların Alacakları Toplu Paranın 2015 Değeri					
Çalışma Süresi	Statü	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%0 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%1 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%2 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%3 Reel Getiri Varsayımıyla)
25 Yıl	Üniversite Mezunu Memur	21.118	23.713	26.733	30.255
25 Yıl	Şube Müdürü	25.145	27.872	31.031	34.696
25 Yıl	Kariyer Uzmanı	54.434	60.945	68.483	77.227
25 Yıl	Genel Müdür	67.080	74.317	82.636	92.218
25 Yıl	Müsteşar	69.694	76.984	85.357	94.993
% 15 Prim Oranına Göre Çeşitli Statüdeki Memurların Alacakları Toplu Paranın 2015 Değeri					
Çalışma Süresi	Statü	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%0 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%1 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%2 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%3 Reel Getiri Varsayımıyla)
25 Yıl	Üniversite Mezunu Memur	31.677	35.569	40.100	45.383
25 Yıl	Şube Müdürü	37.717	41.809	46.546	52.045
25 Yıl	Kariyer Uzmanı	81.652	91.417	102.725	115.840
25 Yıl	Genel Müdür	100.620	111.476	123.954	138.326
25 Yıl	Müsteşar	104.541	115.476	128.035	142.490
% 20 Prim Oranına Göre Çeşitli Statüdeki Memurların Alacakları Toplu Paranın 2015 Değeri					
Çalışma Süresi	Statü	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%0 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%1 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%2 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%3 Reel Getiri Varsayımıyla)
25 Yıl	Üniversite Mezunu Memur	42.236	47.426	53.466	60.511
25 Yıl	Şube Müdürü	50.290	55.745	62.062	69.393
25 Yıl	Kariyer Uzmanı	108.869	121.890	136.966	154.453
25 Yıl	Genel Müdür	134.160	148.635	165.272	184.435
25 Yıl	Müsteşar	139.388	153.968	170.713	189.986
% 10 Prim Oranına Göre Çeşitli Statüdeki Memurların Alacakları Toplu Paranın 2015 Değeri					
Statü	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%0 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%1 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%2 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%3 Reel Getiri Varsayımıyla)	
1/4'te 15 Yıl Hizmeti Olan Üniversite Mezunu Memur	14.765	15.845	17.022	18.307	
1/4'te 15 Yıl Hizmeti Olan Şube Müdürü	22.818	24.487	26.307	28.293	
1/4'te 15 Yıl Hizmeti Olan Kariyer Uzmanı	36.114	38.755	41.635	44.779	
1/4'te 15 Yıl Hizmeti Olan Genel Müdür	52.348	56.176	60.352	64.908	
1/4'te 15 Yıl Hizmeti Olan Müsteşar	60.190	64.591	69.392	74.631	
% 15 Prim Oranına Göre Çeşitli Statüdeki Memurların Alacakları Toplu Paranın 2015 Değeri					
Statü	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%0 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%1 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%2 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%3 Reel Getiri Varsayımıyla)	
1/4'te 15 Yıl Hizmeti Olan Üniversite Mezunu Memur	22.147	23.767	25.533	27.461	
1/4'te 15 Yıl Hizmeti Olan Şube Müdürü	34.228	36.731	39.461	42.440	
1/4'te 15 Yıl Hizmeti Olan Kariyer Uzmanı	54.171	58.132	62.453	67.168	
1/4'te 15 Yıl Hizmeti Olan Genel Müdür	78.522	84.264	90.528	97.362	
1/4'te 15 Yıl Hizmeti Olan Müsteşar	90.285	96.887	104.089	111.946	
% 20 Prim Oranına Göre Çeşitli Statüdeki Memurların Alacakları Toplu Paranın 2015 Değeri					
Statü	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%0 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%1 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%2 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%3 Reel Getiri Varsayımıyla)	
1/4'te 15 Yıl Hizmeti Olan Üniversite Mezunu Memur	29.530	31.689	34.045	36.615	
1/4'te 15 Yıl Hizmeti Olan Şube Müdürü	45.637	48.974	52.614	56.586	
1/4'te 15 Yıl Hizmeti Olan Kariyer Uzmanı	72.228	77.509	83.271	89.557	
1/4'te 15 Yıl Hizmeti Olan Genel Müdür	104.696	112.352	120.704	129.816	
1/4'te 15 Yıl Hizmeti Olan Müsteşar	120.379	129.182	138.785	149.262	

% 10 Prim Oranına Göre Çeşitli Statüdeki Memurların Alacakları Toplu Paranın 2015 Değeri				
Statü	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%0 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%1 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%2 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%3 Reel Getiri Varsayımıyla)
1/4'te 10 Yıl Hizmeti Olan Üniversite Mezunu Memur	9.843	10.298	10.778	11.284
1/4'te 10 Yıl Hizmeti Olan Şube Müdürü	15.212	15.915	16.657	17.439
1/4'te 10 Yıl Hizmeti Olan Kariyer Uzmanı	24.076	25.189	26.362	27.600
1/4'te 10 Yıl Hizmeti Olan Genel Müdür	34.899	36.512	38.213	40.007
1/4'te 10 Yıl Hizmeti Olan Müsteşar	40.126	41.981	43.937	46.001
% 15 Prim Oranına Göre Çeşitli Statüdeki Memurların Alacakları Toplu Paranın 2015 Değeri				
Statü	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%0 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%1 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%2 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%3 Reel Getiri Varsayımıyla)
1/4'te 10 Yıl Hizmeti Olan Üniversite Mezunu Memur	14.765	15.447	16.167	16.926
1/4'te 10 Yıl Hizmeti Olan Şube Müdürü	22.818	23.873	24.986	26.159
1/4'te 10 Yıl Hizmeti Olan Kariyer Uzmanı	36.114	37.783	39.544	41.400
1/4'te 10 Yıl Hizmeti Olan Genel Müdür	52.348	54.768	57.320	60.011
1/4'te 10 Yıl Hizmeti Olan Müsteşar	60.190	62.972	65.906	69.001
% 20 Prim Oranına Göre Çeşitli Statüdeki Memurların Alacakları Toplu Paranın 2015 Değeri				
Statü	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%0 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%1 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%2 Reel Getiri Varsayımıyla)	Alınacak Toplu Paranın Bugünkü Değeri TL (%3 Reel Getiri Varsayımıyla)
1/4'te 10 Yıl Hizmeti Olan Üniversite Mezunu Memur	19.686	20.596	21.556	22.568
1/4'te 10 Yıl Hizmeti Olan Şube Müdürü	30.425	31.831	33.314	34.878
1/4'te 10 Yıl Hizmeti Olan Kariyer Uzmanı	48.152	50.377	52.725	55.201
1/4'te 10 Yıl Hizmeti Olan Genel Müdür	69.797	73.024	76.426	80.015
1/4'te 10 Yıl Hizmeti Olan Müsteşar	80.253	83.962	87.875	92.001